



**WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI**

PS – NKWR.431.2.1.2025.EK

Pani  
**Barbara Ryczek**  
Dyrektor

ul. Wojska Polskiego 7/2  
59 – 220 Legnica

**WYSTĄPIENIE POKONTROLNE**

Wrocław, dnia 20 lutego 2025 r.

## I. Informacje organizacyjne:

|                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Jednostka kontrolowana:                               | Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Nasz Dom” w Legnicy                                                                                                                                                                                                                           |
| Kierownik jednostki kontrolowanej:                    | Barbara Ryczek Dyrektor – od dnia 1 stycznia 2024 r. do 15 stycznia 2025 r.<br>(akta kontroli str. 165)                                                                                                                                                                          |
| Zakres kontroli:                                      | Przestrzeganie standardów opieki i wychowania, praw dziecka oraz zgodność zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi. Okres objęty kontrolą: od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 15 stycznia 2025 r.                                                                                |
| Podstawa prawna kontroli:                             | art. 122 i art. 186 ust.1 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej <sup>1</sup> ;<br>Plan kontroli Wojewody Dolnośląskiego na I półrocze 2025 r. z dnia 20 grudnia 2024 r.                                                 |
| Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych: | 15 stycznia 2025 r. – 15 lutego 2025 r.                                                                                                                                                                                                                                          |
| Kontrolerzy:                                          | 1. Edyta Kubicka, główny specjalista, upoważnienie nr 26 z dnia 14 stycznia 2025 r., sygn. PS-NKWR.0030.26.2025.EK;<br>2. Martyna Kwiecińska, inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 27 z dnia 14 stycznia 2025 r., sygn. PS- NKWR.0030.27.2025.EK.<br>(akta kontroli str. 7 - 8) |

---

<sup>1</sup> t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49, dalej zwana „ustawą”

## **II. Ocena kontrolowanej jednostki:**

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny. Możliwą przyczyną wystąpienia stwierdzonych nieprawidłowości było nieprzestrzeganie lub niewłaściwa interpretacja obowiązujących przepisów prawa, które mogły wywołać skutki w zakresie działalności kontrolowanej jednostki oraz wpłynąć na obniżenie wypełnianych przez nią standardów opieki i wychowania.

## **III. Ustalenia kontroli:**

Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Nasz Dom” w Legnicy<sup>2</sup>, z siedzibą przy ul. Wojska Polskiego 7/2, 59 – 220 Legnica, działa na podstawie decyzji Wojewody Dolnośląskiego nr ZP – NKWR.9423.2.30.2020.PSZ z dnia 29 grudnia 2020 r. Szczegółowe zadania Domu określał Regulamin Organizacyjny<sup>3</sup>, opracowany przez Dyrektora Placówki i zatwierdzony przez Prezydenta Miasta Legnica, co wynika z § 6 załącznika do uchwały nr XXI/283/20 Rady Miejskiej z dnia 27 lipca 2020 r. w sprawie utworzenia Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej „Nasz Dom” w Legnicy. W Regulaminie wskazano, że Placówka zapewnia 14 miejsc i określono jej typ jako socjalizacyjny.

Placówka mieści się na II piętrze w starej, zabytkowej, sześciokondygnacyjnej kamienicy w centrum Legnicy. Z tyłu budynku do dyspozycji wychowanków był niewielki ogrodzony teren z częścią rekreacyjną, wyposażoną w altany i zadaszone wiaty. W Placówce do dyspozycji dzieci było pięć sypialni, kuchnia, dwie świetlice oraz dwie łazienki. Pokoje dzieci były nie większe niż pięcioosobowe i wyposażone w: tapczany lub łóżka piętrowe, szafy, szafki, komody, biurka. Jedna ze świetlic była miejscem rekreacji i zabaw młodszych dzieci (były tu zabawki, klocki, gry, puzzle, artykuły plastyczne, książki, duży stół, krzesła, komputer, telewizor). Druga świetlica (uczelnia) wyposażona była w 2 stanowiska komputerowe (stacjonarne), 4 laptopy, tablicę multimedialną, duży stół, stolik, sofę. W łazience dla dziewcząt były 2 toalety, 2 prysznice, 4 umywalki i wanna, u chłopców: 5 umywarek, 2 prysznice, 2 toalety. W obu łazienkach znajdowały się szafki, w których dzieci przechowywały swoje przybory do mycia i były to także miejsca do prania i suszenia rzeczy osobistych dzieci, a ich ilość umożliwiała korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność. W pełni wyposażonej

<sup>2</sup> Dalej zwana „Placówką”, „Domem”, „POW”

<sup>3</sup> Dalej zwany „Regulaminem”

kuchni były zapewnione odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki żywności. Wszystkie posiłki, tj. obiady, śniadania i kolacje przygotowywane były natomiast w kuchni głównej znajdującej się w przyziemiu.

Pomieszczenia w Placówce przystosowane były dla dzieci i odpowiednio urządzone.

Powyższe pozwala stwierdzić, że standardy bytowe zapewniane przez Dom były zgodne z wymaganiami określonymi w § 18 ust. 3 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej<sup>4</sup>. Część administracyjna Placówki znajdowała się na I piętrze, a gabinety specjalistów pedagoga i psychologa usytuowano na piętrze III.

*(dowód: akta kontroli str. 24 - 25)*

W dniu kontroli w ewidencji Domu wpisanych było 15 wychowanków, z tego 3 poniżej 10. roku życia. Dwójka z nich została przyjęta ze starszym rodzeństwem, a 1 dziecko umieszczono w dniu 24 stycznia 2024 r. w pieczy instytucjonalnej, zgodnie z postanowieniem sądowym z dnia 20 kwietnia 2023 r., w którym wskazano wprost Pogotowie Opiekuńcze. W lipcu 2024 r. przeniesiono je, zgodnie z art. 108 ust. 1 ustawy do „Naszego Domu”. W związku z powyższym, podmiot kierujący powinien uregulować kwestię zapisów postanowienia sądowego w przedmiocie rzeczywistego miejsca pobytu dziecka, skoro zmieniono je, przekierowując dziewczynkę na wniosek Dyrektora Placówki do „Naszego Domu”. Podsumowując, na dzień kontroli dziecko poniżej 10. r.ż. przebywało w instytucjonalnej pieczy zastępczej, zgodnie z zapisami orzeczenia, ale w placówce niezgodnej z jego treścią.

Zwrócono także uwagę, że w okresie objętym kontrolą czterokrotnie powtórzyła się sytuacja przekroczenia limitu miejsc o 1 dziecko, przez okres dłuższy niż miesiąc. W dwóch sytuacjach były to przyjęcia interwencyjne (zgodne z art. 103 ust. 2 pkt 3 ustawy): jedno z maja 2024 r. (dotyczyło rodzeństwa dwuosobowego, które po około dwóch miesiącach zostało przekierowane do innej formy pieczy zastępczej), drugie z 10 grudnia 2024 r. Obecnie przekroczenie dotyczy tylko dziewczynki przyprowadzonej w dniu 10 grudnia 2024 r. do Placówki przez Policję. Umieszczenie dzieci w ww. trybie interwencyjnym (bez postanowienia sądowego) umożliwiło ich legalny pobyt w Placówce, pomimo przekroczonego limitu miejsc.

W dwóch pozostałych sytuacjach przekroczenie liczby miejsc dotyczyło dziecka 10 - letniego i dziecka poniżej 10. r.ż., u którego dodatkowo nie spełniono wymogu art. 95 ust. 2 ustawy, odnoszącego się do dopuszczalnego wieku umieszczanych w placówce opiekuńczo -

---

<sup>4</sup> Dz. U. Nr 292, poz. 1720 ze zm., dalej zwane „rozporządzeniem”

wychowawczej dzieci. Zostały one skierowane do pieczy instytucjonalnej na podstawie wydanego już orzeczenia sądowego. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy (MOPS - organ kierujący) przekroczył swoje uprawnienia, wydając dzieciom skierowania do Placówki z pełnym limitem zajętych miejsc i dodatkowo poniżej 10 roku życia. Wobec powyższego obowiązująca liczba 14 miejsc w Placówce, określona w decyzji Wojewody Dolnośląskiego została naruszona. Dyrektor Placówki każdorazowo w sytuacji konieczności sprawowania opieki nad ww. dziećmi zwracała się do MOPS o uregulowanie sytuacji tych wychowanków. Podkreślenia wymaga, że nie przestrzegano także standardu dotyczącego wieku dziecka umieszczonego w POW. Stanowi to nieprawidłowość.

*(dowód: akta kontroli str. 22, 28 - 59)*

Podczas czynności kontrolnych przeanalizowano stan przestrzegania standardu dotyczącego sprawowanej nad dziećmi opieki. Dokonano zatem analizy grafików dyżurów wychowawczych za: maj, wrzesień, listopad 2024 r. Ustalono, że jednoosobowe dyżury dzienne i nocne odbywały się zwykle w systemie ośmiogodzinnym i trwały od godziny 6.00/8.00 do 14.00/16.00 i od 13.00/14.00 do 21.00/22.00 oraz nocne od 21.00/22.00 do 6.00/8.00. W każdym analizowanym grafiku był zachowany limit wychowanków pod opieką jednego wychowawcy. Zdarzały się też sytuacje, że dyżury dzienne dwóch wychowawców nakładały się, w związku z czym opiekę nad dziećmi w tym czasie sprawowały 2 osoby. W każdej sytuacji, nawet przy przekroczonym limicie miejsc w Placówce (wynikającym z ewidencji), dyżury były prawidłowo obsadzone.

Analiza przedstawionej podczas kontroli dokumentacji wykazała, że w Domu była przestrzegana norma § 16 ust. 1 rozporządzenia mówiąca o tym, iż wychowawca kieruje procesem wychowawczym nie więcej niż 5 dzieci. W Placówce każdy wychowawca realizował ten obowiązek w stosunku do 5 wychowanków.

*(dowód: akta kontroli str. 26, 60 - 62)*

Zgodnie z zapisem § 14 ust. 1 i 2 rozporządzenia, niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej psycholog lub pedagog sporządza diagnozę psychofizyczną. W „Naszym Domu” w okresie około dwóch tygodni po przyjęciu dziecka powstawały dwie odrębne diagnozy: psychologiczna i pedagogiczna. Zawierały one informacje, o których mowa w § 14 ust. 3 i 4 rozporządzenia i podlegały obowiązkowym aktualizacjom (powstawały nowe) co 3 lata lub zgodnie z potrzebami. U wychowanków ze szczególnymi potrzebami, w diagnozach wskazywano na konieczność objęcia ich oddziaływaniami ze strony terapeutów. Wskazane jest, zgodnie z § 14 rozporządzenia, prowadzić jeden dokument – diagnozę psychofizyczną.

Z treści art. 100 ust. 1 ustawy oraz § 15 ust. 1 rozporządzenia wynika, że po sporządzeniu diagnozy wychowawca kierujący procesem wychowawczym dziecka, we współpracy z asystentem rodziny prowadzącym pracę z rodziną dziecka, a w przypadku, gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny - we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną - opracowuje plan pomocy dziecku. W Placówce na podstawie diagnoz (psychologicznej i pedagogicznej), we współpracy z dzieckiem oraz podmiotem organizującym pracę z rodziną opracowywany był plan pomocy dziecku. Przyjęto zasadę, że plan pomocy opracowuje się raz, niebawem po przyjęciu dziecka do Placówki, a potem co pół roku następują kolejne modyfikacje, co wynika z § 15 ust. 5 pkt 1 rozporządzenia. Plany zawierały cel pracy z dzieckiem – jeden z czterech określonych w § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia, działania krótkoterminowe i długoterminowe, a także obszary, o których mowa w § 15 ust. 4 rozporządzenia i m.in. mocno zaakcentowane potrzeby specjalistyczne dziecka oraz zalecenia w tym obszarze do pracy z nim. Wskazane jest jednak nie powtarzać w planach treści przypisanych innym prowadzonym w placówkach dokumentom, tj.: diagnozie dziecka, kartom pobytu oraz wnioskowi sporządzanym po posiedzeniach zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka czy wynikom obserwacji specjalistów (z Placówki i spoza niej) dotyczącym postępów w nauce, udziału w zajęciach rewalidacyjnych i innych tego typu. Mnogość i powielanie w różnych częściach planu informacji (np. o rodzinie) oraz niejasna numeracja powodowała jego małą przejrzystość i nieczytelność. Wskazane jest także, by zapisy planów w kwestiach poszczególnych obszarów były spójne, np. cel główny planu determinuje działania, które należy realizować z dzieckiem. W przypadku wychowanki J.K. wyznaczono cel główny *umieszczenie w rodzinie przysposabiającej* (co jest uzasadnione, w obliczu pozbawienia rodziców władzy rodzicielskiej), a w treści dokumentu, w modyfikacjach nr 1, nr 2 w żadnym obszarze nie odniesiono się w jakikolwiek sposób do realizacji tego celu. W obszarze sytuacji dziecka skupiono się tylko na budowaniu relacji z dziadkami. U wychowanka Sz.Cz. jako cel główny wskazano *przygotowanie dziecka do usamodzielnienia*, a w treści planu wskazano *zadania zaplanowane przez wychowawcę na rzecz powrotu dziecka do rodziny*.

Dodatkowo cel główny w każdym planie był powielony i wyszczególniony ponownie w działaniach długoterminowych. U jednych dzieci był on wymieniony wśród innych działań długoterminowych, a u innych jako jedyne działanie długoterminowe (był podkreślony wśród innych wyszczególnionych działań). Brak konsekwencji zapisów powodował, że trudno było ustalić zasadę tworzenia dokumentu. W planach nie określono też okresu jego obowiązywania,

wskazywano na przewidywany czas jego modyfikacji, a potem kolejnych modyfikacji (co pół roku). Z takiego sposobu prowadzenia dokumentu nie można było wyczytać, które działania długoterminowe i krótkoterminowe zostały zrealizowane i w jakim zakresie. Dodatkowo u niektórych dzieci w modyfikacjach odnoszono się do celu głównego (jego kontynuacji bądź zmiany), u innych pominięty był ten obszar.

Wobec powyższych uwag wskazane jest niezwłocznie dopracować formę prowadzenia planów na bardziej czytelną, przejrzystą, jednoznaczną w zapisach i pozbawioną treści, które wynikają z innych dokumentów. Należy podkreślić, że plan pomocy dziecku ma być funkcjonalny.

(dowód: akta kontroli str. 75 - 121)

W placówce opiekuńczo - wychowawczej zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 2 lit. a – i rozporządzenia, dla każdego dziecka prowadzi się kartę pobytu zawierającą opis wskazanych obszarów, co też w kontrolowanej jednostce zostało dopełnione. Dla dzieci przyjętych w trybie interwencyjnym była ona wypełniana co dwa tygodnie, w pozostałych przypadkach co miesiąc.

(dowód: akta kontroli str. 22 – 23, 120 - 121)

W Placówce w okresie objętym kontrolą zatrudnieni byli:

- pedagog – A.Ch. do 31 sierpnia 2024 r., od 1 września 2024 r. i nadal – K.S., na cały etat na podstawie umowy o pracę;
- psycholog – W.B. do 31 października 2024 r., na cały etat, na podstawie umowy o pracę, od tamtej pory nie ma psychologa.

Analiza dokumentacji psychologa wykazała, że w okresie objętym kontrolą, do końca października 2024 r. dla każdego dziecka prowadzony był arkusz badań i obserwacji, tu nazwany: *Arkuszem obserwacji zachowania się dziecka*, uzupełniany średnio 1 raz w miesiącu. Dla wybranych dzieci prowadzone były też *Karty udziału w zajęciach specjalistycznych*. Dotyczyły one zajęć indywidualnych lub grupowych z psychologiem.

Pedagog systematycznie, co miesiąc uzupełniał prowadzony każdemu dziecku arkusz badań i obserwacji, tu nazwany: *Arkuszem obserwacji pedagoga*, *Obserwacją* oraz prowadził wybranym dzieciom *Kartę udziału w zajęciach specjalistycznych*. Dotyczyły one zajęć indywidualnych lub grupowych z pedagogiem. Wskazane jest używać nazewnictwa dokumentów tożsamego z nazewnictwem z rozporządzenia i dodatkowo dookreślać w kartach udziału w zajęciach specjalistycznych, czyich zajęć one dotyczą – pedagoga czy psychologa (były gromadzone w jednej teczce). Wskazane jest także potwierdzanie podpisem sporządzenie dokumentu, czego zabrakło w Kartach udziału w zajęciach specjalistycznych u pedagoga.

W przypadku zajęć grupowych utrzymywana była zasada, że na 1 prowadzącego specjalistę przypadało nie więcej niż 6 dzieci. Ich ilość każdorazowo odznaczana była w kartach

udziału w zajęciach specjalistycznych grupowych. Pedagog wykazywał dzieci imiennie, natomiast psycholog imiennie lub liczbowo. Wskazane jest każdorazowo określać imiennie dzieci uczestniczące w zajęciach grupowych. W trakcie kontroli przedstawiono scenariusze zajęć grupowych przeprowadzonych przez specjalistów. Zgodnie z grafiką pracy, pedagog i psycholog raz w tygodniu, w wybranym dniu, mieli zaplanowane zajęcia grupowe.

Oprócz zajęć specjalistycznych prowadzonych na terenie Placówki, dzieci korzystały także ze wsparcia na terenie szkół do których uczęszczają. Były to zajęcia wyrównawcze z różnych przedmiotów, terapeutyczne (np. w zakresie uzależnień), resocjalizacyjne, logopedyczne, rozwijające kompetencje społeczne, muzykoterapia, rewalidacyjne.

*(dowód: akta kontroli str. 23, 26 – 27, 124 – 136)*

Obowiązkiem placówki, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia, jest zapewnienie wychowankom wyżywienia dostosowanego do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych i stanu zdrowia. W Placówce w wyodrębnionym pomieszczeniu kuchennym można było swobodnie przygotować lub odgrzać jedzenie, co jest zgodne z § 18 ust. 3 pkt 4 rozporządzenia. Natomiast wszystkie posiłki przygotowywane były w części piwnicznej budynku, w kuchni ogólnej, przez personel kuchenny na podstawie opracowanego wcześniej jadłospisu – śniadania, 2 - gie śniadania, obiady, podwieczorki i kolacje. Na parterze w stołówce były one wydawane i konsumowane. W ramach zajęć kulinarnych wychowankowie uczyli się także przygotowywać posiłki, wypiekali ciasta i poznawali różne produkty. W myśl § 18 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia, produkty żywnościowe oraz napoje były dostępne dla dzieci przez całą dobę. Wychowankowie potwierdzili powyższe w rozmowach z kontrolującymi, jak również możliwość samodzielnego przygotowania prostych dań. Dzieci nie skarżyły się na ilość i jakość posiłków. W okresie objętym kontrolą nie było w Placówce podopiecznych, którzy wymagaliby ze względów kulturowych czy religijnych specjalnej diety. Nie było także potrzeby zaopatrzenia podopiecznych w środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia. Wobec powyższego można przyjąć, że wyżywienie było właściwie zbilansowane i dostosowane do potrzeb rozwojowych dzieci.

*(dowód: akta kontroli str. 138 – 140)*

Na podstawie § 18 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia, placówka powinna zapewnić wychowankom dostęp do opieki zdrowotnej. Z wyjaśnień Dyrektora oraz analizy dokumentacji wynika, że w tym zakresie korzystano z usług Przychodni „Medyk” w Legnicy. Dodatkowo, dzieci były konsultowane przez lekarzy specjalistów: okulistę – 7 dzieci, stomatologa – 9, psychiatrę – 7, laryngologa – 2, genetyka – 1, alergologa – 1. Jeden z wychowanków w okresie ostatniego roku podejmował leczenie w kilku szpitalach psychiatrycznych, gdzie podlegał

farmakoterapii. W przypadku dwójki innych wychowanków była konieczność umieszczenia ich w szpitalu na leczeniu na oddziałach chirurgicznym i pediatrycznym.

Leki w Domu przechowywane były w apteczce znajdującej się w miejscu niedostępnym dla dzieci i wydawane pod nadzorem osób dorosłych. Dodać należy, że w Placówce jeden z wychowawców, oprócz typowego zakresu obowiązków na tym stanowisku, miał jeszcze zadania obejmujące higienę i zdrowie wychowanków, był to tzw. koordynator do spraw medycznych. Do pracownika tego należały wszelkie kontakty z jednostkami służby zdrowia i monitoring sytuacji zdrowotnej poszczególnych wychowanków.

Podopieczni w rozmowach potwierdzili, że w przypadku konieczności byli konsultowani z lekarzem, chodzili do ww. Przychodni, podawano im leki. Na dzień kontroli 5 wychowanków nosiło okulary.

Wobec powyższego, Placówka zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 2 - 4 rozporządzenia, zapewniała dzieciom dostęp do opieki zdrowotnej w szerokim zakresie ich potrzeb indywidualnych oraz zaopatrywała w leki, wyroby medyczne, jeśli takie były wymagane. Zważając jednak na dużą liczbę dzieci wymagających wsparcia specjalistycznego w obszarze funkcjonowania emocjonalnego konieczne jest zapewnienie na terenie Placówki systematycznej opieki psychologa i pedagoga w wymiarze adekwatnym do potrzeb podopiecznych.

*(dowód: akta kontroli str. 141 - 143)*

Wychowankowie zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 10 lit. a rozporządzenia, mieli zapewniony dostęp do nauki, która w zależności od potrzeb dzieci odbywała się w szkołach poza Placówką, w tym w:

- Szkole Podstawowej – 13 wychowanków, w tym: 2 realizowało program przygotowania przedszkolnego, 3 uczyło się w Zespole Placówek Specjalnych, 1 w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii (MOS), 2 w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym (MOW), 1 w Okręgowym Ośrodku Wychowawczym;
- Szkole Branżowej – 2 wychowanków, w tym 1 w OHP, 1 przy zakładzie Doskonalenia Zawodowego.

W okresie objętym kontrolą żaden z wychowanków nie korzystał z indywidualnego nauczania. Wszyscy mieli zapewnioną pomoc w odrabianiu lekcji. Nauka własna, według obowiązującego planu dnia odbywała się codziennie po południu, a w dni wolne według potrzeb. Wychowawcy oraz psycholog i pedagog, uczestniczyli w przygotowaniu wszystkich dzieci do zajęć szkolnych. Dodatkowo na terenie szkoły 5 podopiecznych objęto zajęciami wyrównawczymi, 5 terapią logopedyczną, w tym: 3 również zajęciami rozwijającymi kompetencje społeczne, 2 zajęciami rewalidacyjnymi i 1 muzykoterapią.

Wobec powyższego, Placówka zapewniała wychowankom dostęp do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, terapeutycznych i rewalidacyjnych, o których mowa w §18 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia. Dzieci w rozmowach z kontrolującymi potwierdziły uczestnictwo w ww. zajęciach.

Na podstawie § 18 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia, placówka ma obowiązek zapewnić wychowankom zaopatrzenie w podręczniki, pomoce i przybory szkolne. Ustalono, że wszyscy uczniowie szkół podstawowych byli zaopatrywani w podręczniki przez szkołę. Placówka natomiast zapewniała ćwiczenia, książki do nauki języków obcych i do religii oraz wszystkie podręczniki dla uczniów szkół ponadpodstawowych. Przybory szkolne wydawane były dzieciom przed rozpoczęciem roku szkolnego i uzupełniane na bieżąco, co także potwierdziły rozmowy z dziećmi.

W okresie objętym kontrolą Placówka ponosiła opłaty za wyżywienie 2 podopiecznych, którzy przebywali w internatach przy: MOS i MOW (na podstawie not księgowych). Dwóch wychowanków przebywających w internacie przy OHP w Mysłakowicach i w Okręgowym Ośrodku Wychowawczym w Jerzmanicach było zwolnionych z opłat. Wychowankowie uczęszczający do szkół na terenie Legnicy chodzili do szkoły pieszo. Dzieci ze szkoły specjalnej dowożono busem szkolnym, przebywających w internatach poza Legnicą dowożono samochodem Placówki, a jeden wychowanek do szkoły Branżowej w Zielonej Górze dojeżdżał samodzielnie pociągiem, na podstawie wykupionych biletów. Koszty wszystkich przejazdów pokrywała Placówka. Zatem Dom ponosił wydatki, o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 13 i pkt 14 rozporządzenia.

*(dowód: akta kontroli str. 26, 137, 144 - 150)*

Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 6 lit. b rozporządzenia, placówka opiekuńczo – wychowawcza powinna zapewnić dzieciom zabawki odpowiednie do wieku rozwojowego. Podczas wizji lokalnej jednostki stwierdzono, że w pokojach podopiecznych znajdowały się przedmioty i sprzęty dostosowane do wieku oraz zainteresowań wychowanków. Były w nich zabawki, gry, przytulanki. W obu świetlicach do ich dyspozycji był duży telewizor, a świetlica dla młodszych wyposażona była dodatkowo w różnorodne gry, zabawki i pomoce plastyczne (o czym pisano na str. 3 wystąpienia). Ponadto, dzieci mogły na terenie posesji grać w piłkę, korzystać z miejsc rekreacji. W Placówce w okresie objętym kontrolą dzieci uczestniczyły w szeregu zajęć o charakterze rekreacyjnym, w tym w wyjazdach: na zimowisko do Karpacza (2 osoby), na obóz sportowy w Głuchołazach (1 osoba), do Warszawy (dwa różne wyjazdy w sumie dla 6 dzieci, podczas jednego wyjazdu odbyły się Mistrzostwa Dzieci z Domów Dziecka w piłce nożnej), do Dusznik - Zdrój wyjazd 5 - o dniowy (6 dzieci), do Międzyzdrojów wyjazd

6 - o dniowy (4 osoby), do Karpacza w ramach realizacji programu profilaktycznego „Bawimy się wesoło” (4 osoby), do Wrocławia (7 osób), na obóz piłkarski (3 osoby), na kolonie letnie do: Warszawy (2 osoby), Międzyzdrojów (5 osób), Kudowy - Zdój (2 osoby), Korbielowa (2 osoby). Powyższe wyjazdy i wycieczki organizowane były przez Placówkę lub były to programowe wycieczki szkolne. Poza tym dzieci uczestniczyły w wielu wydarzeniach artystycznych i rekreacyjnych na terenie Placówki lub poza nią, były to m.in.: Festyn Pożegnanie Lata, warsztaty żeglarskie na Odrze we Wrocławiu, warsztaty taneczne w Świeradowie - Zdroju, warsztaty muzyczne, impreza literacka „Literatura dziecięca – W. Chotomska, J. L. Kern – prezentacja dorobku i recytacja wierszy”, gry i zabawy w Centrum Rekreacji Sky Games, koncert muzyczny w Placówce „Pokochaj siebie” (Agencja Artystyczna Gala).

Wobec powyższego można stwierdzić, że w Placówce zapewniono wychowankom szeroki wachlarz zajęć o charakterze rekreacyjnym, rozwijającym ich zdolności i zainteresowania. Oprócz tego w jednostce kultywowane były tradycje świąteczne i obchodzone urodziny każdego wychowanka.

*(dowód: akta kontroli str. 151, – 156)*

Rozmowy indywidualne z podopiecznymi potwierdziły, że zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 6 lit. a i lit. c rozporządzenia, dzieci były wyposażone w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku oraz środki higieny osobistej, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb. Środki finansowe na te potrzeby zabezpieczone były w budżecie Placówki. Dodatkowo odzież i kosmetyki pozyskiwane były z darowizn. Ubrania zakupione dla wychowanków odnotowywane były w kartach odzieżowych, w których również podpisywały się dzieci (udostępnione podczas kontroli). Zakupy ubraniowe młodszym dzieciom dokonywane były najczęściej w ich obecności, aby mogły one decydować o wyborze. Starsi wychowankowie otrzymywali środki i dokonywali samodzielnie zakupów. Garderobę uzupełniano na bieżąco. Dzieci nie wnosiły uwag, co do odzieży oraz środków czystości i panujących w tym obszarze praktyk.

*(dowód: akta kontroli str. 157 – 158, 180 - 186)*

Na podstawie § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia, placówka powinna zapewnić wszystkim dzieciom od 5. roku życia kwotę pieniężną do własnego dysponowania, której wysokość nie jest niższa niż 3% kwoty odpowiadającej kwocie, o której stanowi art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy. W Placówce obowiązywał *Regulamin wypłacania kwoty do własnego dysponowania przez wychowanków Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Nasz Dom w Legnicy i Pogotowia Opiekuńczego w Legnicy*, wprowadzony Zarządzeniem nr 19/2024 Dyrektora Pogotowia

Opiekuńczego w Legnicy z dnia 15 lipca 2024 r. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 16 listopada 2023 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 2528) zmieniającym rozporządzenie w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej z dnia 22 grudnia 2011 r. (Dz. U. poz. 1720) zapisy dotyczące kwot kieszonkowego powinny być zawarte w regulaminie organizacyjnym placówki opiekuńczo – wychowawczej, co też zostało w Naszym Domu dopełnione, w § 39 dokumentu. Dokonując analizy przedstawionych podczas kontroli list wypłat ustalono, że kwota kieszonkowego dla wychowanków kształtowała się na poziomie nie niższym niż 45,51 zł po 1 czerwca 2024 r., a wcześniej od stycznia 2024 r. była także w wysokości zgodnej z przepisami. W rozmowach indywidualnych z podopiecznymi potwierdzono informację, że dostają oni kieszonkowe. Wychowankowie potrafili określić jego wysokość, a również za co może być zwiększone, a za co można je potrącić do minimum. Dzieci kwitowały odbiór kieszonkowego na listach wypłat.

*(dowód: akta kontroli str. 27, 159 – 163, 180 - 186)*

Przedmiotem kontroli była także ocena zgodności zatrudnienia pracowników z wymogami kwalifikacyjnymi. Dokonując analizy akt osobowych ustalono, że w okresie objętym kontrolą w Placówce z dziećmi pracowało w sumie 8 wychowawców, 2 pedagogów, 1 psycholog, 1 logopeda. Na dzień kontroli 6 wychowawców, 1 pedagog. Wszyscy pracujący z dziećmi posiadali kwalifikacje wynikające z art. 98 ust. 1 pkt 1 – 3 ustawy oraz zostali zweryfikowani w zakresie, o którym stanowi art. 98 ust. 3 pkt 1 – 4 ustawy, za wyjątkiem obecnie zatrudnionego pedagoga. Osoba zatrudniona na tym stanowisku, zgodnie z art. 98 ust. 1 pkt 2 ustawy powinna posiadać tytuł zawodowy magistra na kierunku pedagogika albo pedagogika specjalna. Natomiast pani K.S. jest magistrem innego kierunku niż wyżej wymienione i ukończyła studia podyplomowe z oligofrenopedagogiki, co nie spełnia wymogu kwalifikacyjnego. Stanowi to nieprawidłowość. Dyrektor Placówki zatrudniony na pełny etat posiadał kwalifikacje zawodowe, o których mowa w art. 97 ust. 3 ustawy. Osoby do obsługi i administracji zatrudnione były przez jednostkę obsługującą Nasz Dom.

*(dowód: akta kontroli str. 164 - 179)*

Przeprowadzone rozmowy z dziećmi przebywającymi w Placówce miały także na celu zweryfikowanie respektowania ich praw, ze szczególnym zwróceniem uwagi na ich przestrzeganie w zakresie ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem, w tym naruszania nietykalności cielesnej. W rozmowie z inspektorami brali udział podopieczni, którzy wyrazili wolę i chęć rozmowy. Dzielili się oni swoimi uwagami i opiniami. Opowiedzieli o panujących w Domu zwyczajach, swoich obowiązkach, o wielu działaniach podejmowanych na ich rzecz, o uczestnictwie w imprezach organizowanych poza Domem,

na terenie szkół w postaci różnych imprez szkolnych, wyjazdów jednodniowych lub kilkudniowych wycieczek, a także organizowanych przez Placówkę. Akceptowali przyjęte w Domu zasady, mieli świadomość konieczności ich respektowania, znali katalog możliwych kar i nagród, które nie naruszały praw dziecka. Obowiązki im przydzielane dostosowywane były do ich możliwości i rozwoju. W trakcie rozmowy potwierdzili, że podtrzymują kontakty telefoniczne lub osobiste z członkami rodzin, gdy są przez nich odwiedzani lub mają zgodę na urlopowanie do domu. Większość podopiecznych posiadała telefony komórkowe, przez które głównie kontaktowała się z rodziną, a czasami korzystali z telefonu służbowego Placówki. Wszyscy objęci byli kształceniem zgodnym z ich wiekiem lub zainteresowaniami. Szczególną uwagę poświęcono w rozmowach w sprawie przestrzegania praw dziecka. Wychowankowie zaprzeczyli występowaniu zachowań mających znamiona przemocy wobec nich samych, nie byli też świadkami przemocy w stosunku do innych. W związku z powyższym należy uznać, że Prawa Dziecka w Placówce były przestrzegane.

*(dowód: akta kontroli str. 180 - 186)*

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej „Nasz Dom” w Legnicy stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Przekroczono dopuszczalny limit miejsc w placówce opiekuńczo – wychowawczej.
2. W Placówce umieszczono dziecko poniżej 10. roku życia naruszając standard w przedmiotowym zakresie.
3. Osoba zatrudniona na stanowisku pedagoga nie posiadała wymaganych kwalifikacji.

W związku z powyższym wydaje się zalecenia pokontrolne:

1. Przestrzegać standardu dotyczącego liczby miejsc w placówce opiekuńczo - wychowawczej.

Podstawy prawne: art. 95 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) oraz zezwolenie Wojewody Dolnośląskiego na prowadzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej nr ZP – NKWR.9423.2.30.2020.PSZ z dnia 29 grudnia 2020 r.

Termin realizacji: na bieżąco.

2. Przestrzegać standardu dotyczącego wieku przyjmowanych do Placówki dzieci.

Podstawy prawne: art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny

i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

Termin realizacji: na bieżąco.

3. Należy uregulować kwestię zatrudnienia osoby na stanowisku pedagoga.

Podstawa prawna: art. 98 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

Termin realizacji: niezwłocznie.

**Pouczenie:**

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j.: Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

Proszę w terminie do dnia 31 marca 2025 roku o powiadomienie Wojewody Dolnośląskiego o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w powyższym wystąpieniu pokontrolnym.

GŁÓWNY SPECJALISTA

.....  
(przewodniczący zespołu kontrolnego)

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

.....  
(kontroler)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Oleniacz  
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej  
.....  
(kierownik komórki do spraw kontroli)